

NÓI CHUYỆN GIỚI TÍNH
VỚI CON TRẺ





Biên dịch từ nguyên tác tiếng Anh
“How to talk to your child about sex” của Linda and Richard Eyre - tác giả
của loạt sách “Dạy cho con bạn các giá trị”
thuộc loại bán chạy nhất do báo New York Times bình chọn



Phan Lê Đông Phương
biên dịch

NÓI CHUYỆN
NÓI CHUYỆN
GIỚI TÌNH
GIỚI TÌNH
VỚI CON TRẺ
VỚI CON TRẺ
NH
RE

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ



HOAN NGHÊNH BẠN ĐỌC GÓP Ý PHÊ BÌNH
NHÀ XUẤT BẢN TRẺ
161b Lý Chính Thắng - Quận 3 - TP. Hồ Chí Minh
Điện thoại: 9316211 - 8465595 - 8465596 - 9316289
Fax: 84.8.8437450
E-mail: nxbtre@hcm.vnn.vn



LỜI NÓI ĐẦU

Ngày nay, chủ đề về giới tính và toàn bộ vấn đề về giáo dục tinh thần trách nhiệm, sự tự kiểm chế trong quan hệ giới tính có lẽ là một thách thức lớn mà các bậc cha mẹ trên toàn thế giới phải đương đầu.

Đã có rất nhiều tranh luận về vấn đề này. Cha mẹ nên nói hay không nên nói với con cái về giới tính, tình dục và tất cả những chuyện liên quan đến nó? Nếu nói thì nói những gì, nói theo cách nào để có tính thực tế và tích cực, không “vẽ đường cho hươu chạy”, nhưng cũng có thể lẩn át được những ảnh hưởng xấu mà trẻ có thể nghe được từ nhiều nguồn thông tin khác nhau?!

Đó là tất cả những gì mà tác giả cố gắng cung cấp trong quyển sách này. Phần lớn trong sách là các “đối thoại mẫu” để bạn đọc có thể lựa chọn và áp dụng cho con cái mình. Tuy nhiên, vì giới tính - tình dục là một đề tài khá



nhạy cảm nên có một số điều trong Nói chuyện giới tính với con trẻ mong bạn đọc ghi nhớ như sau:

- Đừng vận dụng một cách vụng về toàn bộ cuốn sách này và kết luận rằng nó quá tự do, hoặc quá bảo thủ, quá thiêng liêng cao cả hay quá phạm tục. Nó là mẫu và bạn có thể phóng tác thêm để phù hợp với niềm tin của bạn là luôn mong muốn điều tốt đẹp nhất cho con.

- Trong thời đại bùng nổ thông tin như hiện nay, trẻ được tiếp xúc rất sớm và với nhiều nguồn thông tin khác nhau, đặc biệt, có những thông tin xấu sẽ tác động tiêu cực đến trẻ. Do đó, cha mẹ phải kịp thời cung cấp những thông tin chính xác, đúng đắn để tạo cho con một hệ thống tham khảo tích cực, qua đó, trẻ sẽ tự chọn lọc để hấp thu những điều có lợi, gạt qua một bên những điều có hại và nguy hiểm.

- Hy vọng (và mục đích) của các bậc cha mẹ luôn là mang lại niềm vui lớn nhất cho con, cũng như giúp đỡ con bước vào đời thành công, có một gia đình riêng hạnh phúc. Do đó, giới tính luôn được đề cập trong sách này như là một vấn đề của gia đình. Tác giả sẽ giúp các bậc cha mẹ sử dụng những nguyên tắc cần thiết để giúp con



tiếp cận vấn đề hôn nhân và quan hệ giới tính một cách tích cực, thực tế và riêng tư như nó được viết ra chỉ để vận dụng cho cuộc đời mình.

- **Cần định thời điểm để trò chuyện với trẻ.** Không nên nói với trẻ quá nhiều, quá sớm trước khi chúng đã tâm đến hoặc sẵn sàng để hiểu, nhưng cũng không đợi đến khi chúng có quá nhiều nguồn thông tin khác nhau về vấn đề này. Cách tiếp cận tốt nhất đối với trẻ là đối thoại thực tế. Hãy tạo một giọng điệu cởi mở đối với trẻ, tránh đẩy vấn đề vào khung cảnh sợ hãi, nguy hiểm và cảnh báo, vì như thế sẽ tạo ra hai trạng thái đối lập nhau: hoặc trẻ “nổi loạn”, muốn kiểm chứng thực tế, hoặc trẻ bị ức chế một cách tiêu cực, mất cân bằng khi chúng lớn lên và có gia đình riêng.

- **Cuối cùng, các bậc cha mẹ cần giữ vững tính tích cực và xây dựng niềm tin khi dẫn dắt con cái vào những cuộc trò chuyện về vấn đề giới tính này.** Hãy mạnh dạn lên, hãy kiên trì với đầy lòng yêu thương, hãy hành động với quyền của người làm cha làm mẹ. Hãy nói với trẻ rằng lý do của các cuộc bàn luận này là tình yêu, và cha mẹ sẽ làm hết sức mình để con có những lựa chọn đúng và sống hạnh phúc.



Chúc các bạn thành công trong việc nuôi dưỡng những đứa con yêu thương của mình, và mang đến cho chúng một cuộc sống thực sự hạnh phúc.

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ



CHƯƠNG 1

**NHỮNG CUỘC NÓI CHUYỆN
BAN ĐẦU
VỚI TRẺ TỪ BA ĐẾN TÁM TUỔI**





TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI MÀ KHÔNG VƯỢT QUÁ MỨC CẦN THIẾT

Một bà mẹ kể cho chúng tôi một câu chuyện có vẻ buồn cười nhưng rất tiêu biểu. Một buổi tối nọ, đứa con năm tuổi của bà đến gần bà và hỏi: “Mẹ ơi con từ đâu tới?” Bà đã nghĩ phải cố tìm cách tránh né câu hỏi đó nhưng lại không kịp nghĩ ra một lí do nào. Đêm đó chỉ có hai mẹ con ở nhà, và bà đã hình dung là nếu như đứa con hỏi lại câu đó, có lẽ tốt hơn là bà phải thu hết can đảm để nói cho nó biết sự thật.

Hai mẹ con ngồi nơi phòng khách, và bà mẹ cảm thấy hơi bối rối nhưng vẫn lao vào cuộc. Đôi mắt cậu bé càng mở rộng ra trong lúc cậu lắng nghe và không nói lời nào, chỉ gật đầu nhẹ nhẹ mỗi khi mẹ nói, “Con hiểu điều đó không?”. Và lắc đầu chậm chậm mỗi khi mẹ nói: “Con đã biết điều đó chưa?” Xong phần thuyết trình, bà mẹ nói: “Điều đó trả lời thỏa đáng cho câu hỏi của con chưa?”

Thằng bé vụn vẹo người và nói: “À... con chỉ muốn nói là... chúng ta đến từ đâu? Như là chuyện trước khi chúng ta chuyển nhà đến đây năm rồi. Con đã quên tên của thị xã trước đây chúng ta ở”.



Thông thường, người ta dễ rơi vào chỗ nói quá nhiều với những đứa còn quá bé. Đối sách tốt nhất, cho đến khi chúng lên bảy hay lên tám là trả lời những câu hỏi của chúng bằng những câu trả lời đơn giản, luôn luôn hoãn lại chi tiết về sau và dùng sự trao đổi như con đường để dọn sẵn cho một dự tưởng tích cực khi chúng lên tám.

Vậy nên, nếu như một đứa bé lên năm hỏi: “Các em bé từ đâu đến?” Hãy nói: “Có những lúc khi cha mẹ yêu nhau, sẽ làm ra em bé”. Nếu bé hỏi: “Nhưng như thế nào?” Hãy nói: “À, điều ấy xảy ra theo một cách thật là kì diệu và khi con lên tám, cha mẹ sẽ cho con biết”.

Rồi thay đổi đề tài trừ phi bạn phát hiện rằng đứa bé còn tỏ ra ưu tư hoặc đã nghe một điều gì đó khiến cho nó muốn nhấn mạnh. Nếu quả như thế, hãy dò xét kĩ. Hãy tìm hiểu xem nó đã nghe điều gì hoặc chuyện gì đã xảy ra. Nếu là một từ nó đã nghe mà không hiểu, bạn hãy cho cháu lời giải thích tốt nhất của bạn và nói: “Đó là một điều chúng ta sẽ bàn đến khi con lên tám”. Nếu cháu đã nghe một lời đùa hay một câu chuyện đậm màu sắc về quan hệ giới tính, bạn có thể nói: “Có những người đùa nhảm nhí về những chuyện họ không hiểu. Con đừng thắc mắc làm gì; hãy đợi khi lên



tám cha mẹ sẽ giải thích rõ mọi chuyện một cách đúng đắn cho con nghe”.



ĐÁNH GIÁ ĐÚNG MỨC THÂN THỂ MÌNH

Một thái độ lành mạnh về giới tính - tình dục bắt đầu với việc đứa trẻ cảm thấy thế nào về thân thể nó. Ngay từ độ tuổi còn thơ, trẻ đã có ý thức về thân thể của chúng và những gì chúng có thể làm. Thực tế là, nhiều khảo cứu đã chỉ ra rằng hơn tám mươi phần trăm những gì chúng ta tìm hiểu về thân thể chúng ta đều được khám phá trong vòng mười tám tháng đầu đời. Chúng ta thấy điều này khi quan sát một cháu bé mới bốn tháng tuổi nhận ra rằng cái vật cột vào cánh tay nó có thể được dùng để di chuyển những đồ vật trước mặt, và rằng nó có thể thấy ở một góc nhìn khác bằng cách dùng một chân và một tay trườn tới trong khi đu đưa với hai chân để cố lật người qua. Trẻ học được nhiều về cách làm thế nào vận dụng thân thể mình trong thời gian ngắn ngủi đó hơn là chúng sẽ học được trong suốt phần đời còn lại.



Trong lúc lớn lên, chúng vẫn thường duy trì sự thích thú hỗn nhiên trẻ thơ nơi những sự việc dễ chịu đang xảy ra chung quanh chúng, nhưng nếu không có sự giúp đỡ của chúng ta, chúng không hiểu đầy đủ cái phép lạ thần kì gọi là thân thể.

Trong khi chơi đùa với trẻ thơ, cần tận dụng mọi cơ hội để chỉ cho bé thấy rằng chúng ta may mắn biết bao khi được ngắm nhìn vẻ đẹp thiên nhiên qua các mùa, để nghe âm nhạc đầy sáng tạo và gợi hứng, để thưởng thức những phối hợp khác biệt và độc đáo của các loại thực phẩm, để nựng nịu một em bé hay vuốt ve bộ lông mượt của một cô mèo con và nhất là để cảm nhận tình yêu mà chúng ta dành cho những thành viên khác trong gia đình. Danh sách những điều để chỉ ra và để biết ơn thật vô tận. Trẻ càng có khả năng đánh giá thân thể mình trước khi đi học, thì chúng càng có cơ sở tốt hơn để cảm nhận tích cực về điều kì diệu lớn lao nhất trong số những điều kì diệu về chức năng của cơ thể.





SỰ NGƯỠNG MỘ ĐIỀU KỶ DIỆU TRONG THIÊN NHIÊN

Tôi (Linda) nghĩ rằng sự ngưỡng mộ của chúng tôi về sự kỳ diệu của thiên nhiên lên cao nhất trong năm đầu tiên của chúng tôi ở trường cao đẳng Boston. Tôi làm việc nặng nhọc, nhiều giờ và khi về nhà chỉ còn đủ sức để sửa soạn bữa ăn tối, chuẩn bị dàn bài cho ngày hôm sau, và lăn ra giường bên cạnh Richard, anh đang làm việc ngày đêm ở trường kinh doanh Harvard, nơi anh đang phấn đấu để đạt văn bằng tốt nghiệp. Vừa mới lấy nhau và có đứa con đầu lòng, chúng tôi nghèo rớt mồng tơi, hình thức giải trí duy nhất mà chúng tôi có được là... ngắm cảnh thiên nhiên. Chúng tôi ngồi bên bờ sông Charles ngắm thuyền bè qua lại hay cảnh chiều về êm ả trên sông. Qua bao năm tháng chúng tôi luôn thực hiện một cố gắng có ý thức để chỉ ra cho con cái chúng tôi vẻ đẹp kỳ diệu của thiên nhiên. Sau đó, chúng tôi nhận thấy rằng điều ấy giúp cho việc nói chuyện với con cái về sự kỳ diệu của các chức năng cơ thể sẽ dễ dàng và tự nhiên hơn nhiều.

Nếu có điều gì đáng trách, có lẽ là chúng tôi hơi quá nhiệt tình một tí với việc nhấn mạnh về “cái đẹp của thiên nhiên”. Đôi khi chúng tôi tự hỏi phải chăng mình cũng hơi

“hâm hâm” một tí khi dồn những đồng lá úa khổng lồ lại với nhau nơi công viên thành phố, vào dịp mừng sinh nhật của Richard, và thấy chúng xuống lưng nhau, sau đó lại ném tung chúng lên không với những tràng cười dòn dã thích thú. Chàng rể đầu tiên của chúng tôi hẳn đã bắn khoản tự hỏi gia đình chúng tôi thuộc loại nào đây khi chúng tôi cùng hét lên tại một trạm dừng ngay bên ngoài Jackson Hole, Wyoming, vào một buổi chiều hè, rồi nhảy ủa ra khỏi xe và cả nhà cùng tung tăng trong niềm vui rạng rỡ rất trẻ thơ khi thấy những đám mây bay qua, để lộ ra vật mà chúng tôi coi là thân thiết lâu ngày mới gặp lại: Rặng núi Teton ở xa xa...

Còn bạn, hãy tìm kiếm cơ hội để có những cuộc bàn luận nho nhỏ thường xuyên như sau đây:



Đổi thoại

Cha: Này Tom. Ra ngoài ban công để ngắm cảnh hoàng hôn này. Đẹp quá!

Tom: *Nhưng con đang chơi giữa chừng mà.*

Cha: Đoán thử xem cái gì, con trai! Điều lạ lùng mà thiên nhiên đem lại ngay giây phút này đây còn kì diệu hơn bất cứ điều gì con đã hay sẽ từng thấy trên một máy tính! Cha cần có một người bạn để cùng thưởng thức. Con đã tỏ ra rất rành trong việc nhận định màu sắc và những vật đẹp trong thiên nhiên. Cha muốn con đến và bảo cho cha biết con thấy gì! Trò chơi điện tử thì vẫn còn đó thôi, nhưng cảnh sắc hoàng hôn này sẽ chỉ xảy ra một lần. Hãy đến đây!

HOẶC LÀ:

Cha: Này Jill. Con có nhận thấy điều gì khác thường trong khu vườn sau nhà ta không?

Jill: *Không ạ. Có gì lạ hở cha?*

Cha: Có đấy! Cây sồi vừa mới bắt đầu xanh lá và mọc ra mấy mầm nhỏ. Tuyệt lắm. Hôm nay, lúc nào con ra ngoài, hãy xem thử còn có điều gì khác nữa và bảo cho cha biết khi cha về nhà sau giờ làm việc, nhé?



Nhiệt tình cộng với thái độ tích cực của bạn sẽ nâng cao sự nhạy cảm nơi con bạn. Hãy tận dụng mọi cơ hội để chỉ ra những vẻ mỹ lệ mà bạn thấy nơi những màu sắc, bóng mờ và vẻ bề ngoài trong lúc bạn cảm nhận thiên nhiên với con cái những dịp đi bộ hoặc chạy xe đạp, cắm trại, dã ngoại v.v... Những quan sát của bạn sẽ làm chúng suy nghĩ và sẽ kích thích chúng nghĩ về niềm vui khi đắm mình vào với thiên nhiên. Khi con bạn lên bảy, bạn có thể chuyển các bình luận về thiên nhiên thành những yếu tố xây dựng nền móng cho cuộc nói chuyện lớn, chẳng hạn như:

Này Jill, vào dịp sinh nhật lần thứ tám của con, cha mẹ sẽ nói với con về một điều có liên quan đến thiên nhiên. Những điều đó còn kì diệu hơn những vẻ đẹp con vẫn thường thấy nơi cây cối, những tảng đá hay loài vật. Con có nhận thấy là mọi thứ trong thiên nhiên đều tuyệt đối duy nhất và độc đáo? Không có hai chiếc lá giống nhau, ngay cả trên cùng một cây. Mỗi một đóa hoa đều có nét đặc thù khác với những đóa hoa kia. Cũng thế, không hề cái hai cá nhân hoàn toàn giống nhau, ngay cả hai trẻ song sinh mà người ta cho là giống nhau như hai giọt nước. Và đó là một phần trong câu chuyện chúng ta sẽ bàn đến khi con lên tám. Thiên nhiên quả là kì thú!





GIÁO DỤC GIA ĐÌNH, LÒNG THỦY CHUNG VÀ TÌNH YÊU

Không ai bàn cãi gì về một thực tế là sẽ dễ dạy cho con cái chúng ta về giao ước gia đình, lòng thủy chung và tình yêu hơn, nếu người ta lớn lên với những điều đó từ thời niên thiếu và giờ đây đang cảm nhận những giá trị ấy nơi người phối ngẫu của mình. Những ai được nuôi dưỡng và lớn lên với những đức tính tốt đẹp ấy hẳn là sẽ nói về chúng với con cái mình một cách dễ dàng hơn và tự nhiên hơn.

Mặt khác, những ai đã chịu đựng bi kịch của một gia đình có cha, mẹ không làm tròn trách nhiệm hoặc là, nặng nề nhất, không chứng tỏ lòng yêu thương, có thể thấy khó khăn hơn khi dạy những khái niệm này. Thế nhưng, thường thì chính những bậc cha mẹ này lại có ý thức hơn trong dạy dỗ con cái bởi vì ước muốn cháy bỏng của họ là tránh cho con những bi kịch tương tự.

Vừa mới rồi tôi (Linda) đã qua một buổi chiều với những người bạn mới thành hôn và đang dự tính tạo lập một gia đình mới. Trong khi đưa ra những câu hỏi cho các lứa đôi đang tràn trề hạnh phúc này, tôi khám phá rằng người cha trong gia đình đã từng là một vận động viên Olympic. Biết

những yêu cầu về kỉ luật tự giác, việc khổ luyện và quên mình để có thể trở thành một vận động viên Olympic, tôi hỏi anh ấy: “Chắc hai bác phải rất tự hào về anh?”

“Thực sự tôi không có liên hệ gì mấy với cha mẹ tôi”, anh ta nói, “Họ rất kín tiếng về mọi chuyện. Nếu như họ có tự hào về tôi đi nữa, họ cũng chưa bao giờ nói với tôi về điều đó. Hậu quả là gia đình của tôi có phần rạn vỡ. Chúng tôi không giao tiếp với nhau nhiều lắm”.

Tôi hoang mang bởi lời nói của anh ấy, nhưng rồi anh đi thẳng vào câu chuyện nói về đứa con tám tuổi của anh và đứa con riêng bảy tuổi của vợ anh, và niềm vui của họ khi thấy chúng bỗng trở nên huynh đệ thân thiết. Con người này rõ ràng đang thực hiện một cố gắng tập trung để đem lại trách nhiệm, tình yêu và lòng thủy chung cho gia đình mới này mà chính anh đã không có được trong thời thơ ấu của mình.

Trách nhiệm, tình yêu thương, lòng thủy chung có liên quan đến việc nói chuyện với con bạn về quan hệ giới tính? Chắc chắn là có rất nhiều! Dầu bạn đang đọc sách này như một người đã lập gia đình và là một bậc cha mẹ thủy chung, có trách nhiệm, đầy yêu thương, vừa có đủ may mắn để lớn

lên trong một gia đình đầm ấm keo sơn gắn bó, hoặc như một ông cha hay bà mẹ đơn độc. Không có khuôn mẫu nào cho những đức tính này, hiện nay hay trong thời gian trẻ còn thơ ấu, bạn vẫn có thể nói với con cái mình về những điều đó. Dẫu là khuôn mẫu của bạn là cái bạn đã trải nghiệm hoặc chỉ là cái bạn mong ước đến, bạn đều có thể chia sẻ cảm nhận của mình với con cái bạn. Chia sẻ một vài kinh nghiệm thời thơ ấu mà bạn có thể nhớ về chuyện cha mẹ bạn chứng tỏ tình yêu với nhau như thế nào và hãy biểu lộ bạn yêu người chồng/vợ của mình như thế nào. Thêm vào những câu chuyện về lòng thủy chung gia đình, lòng yêu thương mà bạn cảm nhận từ cha mẹ khi họ ấp ủ bạn trong giường hay khen ngợi bạn về một việc tốt. Trẻ con thích nghe những câu chuyện về cha mẹ chúng khi còn nhỏ sống với ông bà như thế nào.

Nếu bạn lớn lên trong những hoàn cảnh khó khăn hoặc đã bị tổn thương bởi sự phản bội hay thiếu trách nhiệm gia đình của người cha/mẹ, hãy nói phớt qua với con cái về chuyện đó và làm cho chúng yên tâm với giao ước của bạn là không bao giờ để chuyện đó xảy ra trong gia đình mình. Vào lúc sắp đi ngủ hoặc trong một khung cảnh nào khác thích hợp, hãy nói đôi điều đại thể như: *“Cha/ mẹ nghĩ rằng một trong những*



điều quan trọng nhất trong gia đình là biết rằng chúng ta yêu nhau. Cha/ mẹ sẽ luôn luôn yêu các con và các con luôn luôn sẽ là điều quan trọng nhất trong đời cha mẹ. Dù cho cuộc đời bên ngoài những bức tường này có cam go đến mấy, các con cần biết rằng gia đình ta vẫn luôn luôn ở bên các con. Cha/ mẹ đã không được may mắn như vậy”. Hãy chia sẻ một chuyện về sự thất vọng mà bạn từng trải qua khi còn nhỏ và nói rằng giờ đây khi đã lớn tuổi, bạn hiểu điều đó hơn và cố gắng tha thứ cho kẻ đã làm bạn buồn. Con bạn sẽ thấm nhuần ý niệm rằng mặt dầu bạn từng trải qua vài nỗi đau vì sự thiếu trách nhiệm, lòng thủy chung và tình yêu của người lớn trong thời thơ ấu, bạn vẫn muốn điều gì tốt đẹp hơn nhiều cho chúng. Rồi hãy tiến hành cuộc nói chuyện của bạn.

Trẻ con cần được nghe những lời này: “Cha/ mẹ yêu con”. “Cha/ mẹ rất tự hào về cách con đang chọn để làm việc ngay cả khi rất gay go”. “Gia đình là ưu tiên số một của chúng ta”. “Cho dù công việc cam go vất vả đến thế nào, trái tim của cha vẫn dành cho con!” Những lời này nói chẳng bao giờ thừa đâu!





KHIÊM TỐN TRONG TRANG PHỤC VÀ NGOẠI HÌNH

Có những cuộc đối thoại về lòng khiêm tốn với các cháu nhỏ có thể hướng dẫn chúng nghĩ về việc nên chọn mặc loại quần áo nào và chúng sắp ứng xử với thân thể chúng như thế nào khi chúng trưởng thành. Ngay cả nếu đám bạn đồng trang lứa cố gắng và đôi khi thành công trong việc tác động đến các quyết định của con bạn về quần áo và hạnh kiểm, thì những cuộc nói chuyện bước đầu của bạn vẫn là cái neo tốt nhất khi con bạn đề ra những mục tiêu và ra các quyết định về những tiêu chuẩn.



KÍNH TRỌNG VÀ BẢO VỆ THÂN THỂ CHÚNG TA

Với tư cách là cha mẹ, chúng ta cần tìm một sự cân bằng giữa việc nói với trẻ quá nhiều về giới tính và việc nói với chúng quá ít trước khi lên 8. Chúng ta muốn trẻ biết khá đủ để thẩm định và tôn trọng những đặc điểm sinh lí của chúng và để chúng tự bảo vệ khỏi mọi sự quấy rối tình dục,

dầu rằng chúng ta không muốn làm trẻ lo lắng hay hoảng sợ trong bất cứ cách nào hay tạo ra bất kì thái độ tiêu cực nào.

Trong thời kì những năm đầu cấp một và trước cuộc nói chuyện lớn, các bậc cha mẹ nên tìm kiếm cơ hội giúp trẻ tôn trọng và bảo vệ thân thể chúng, tất cả trong khung cảnh tích cực của việc thăm định và nâng niu món quà tặng kì diệu là thân thể chúng. Những nguy cơ cần được nêu lên một cách thật thận trọng và cần nhấn mạnh vào thực tế là tỉ lệ những người muốn hại trẻ con là rất nhỏ và rằng đại đa số người lớn sẽ giúp đỡ và bảo vệ trẻ con.

Bạn có thể vận dụng đoạn đối thoại mẫu sau:



Đổi thoại

Cha: Adam này, cơ thể con là một trong những sở hữu kì diệu nhất mà con có được. Chúng ta có thể sinh hoạt bình thường là nhờ các bộ phận cơ thể làm việc. Đâu là một vài những điều mà cơ thể con có thể làm?

Adam: Ăn uống, chạy nhảy bơi lội, chơi đàn vv...

Cha: Đúng vậy, chúng có thể làm được biết bao điều. Có vài bộ phận của cơ thể mà chúng ta gọi là những bộ phận riêng tư bởi vì chúng rất đặc biệt, chúng ta phải giữ chúng riêng hơn là phô bày cho mọi người thấy. Đâu là những bộ phận riêng tư của con?

Adam (gợi ý cho con kể những bộ phận của con trai hoặc con gái)

Cha: Nay Adam, con biết là, thật ngộ khi những bộ phận riêng tư này có rất nhiều tên gọi khác nhau. Một số tên gọi là những tiếng thân mật mà gia đình đôi khi dùng (Bàn luận về những từ mà bạn dùng để chỉ những bộ phận của cơ thể và những chức năng của các bộ phận đó). Adam này, bây giờ con đã đủ lớn để biết và sử dụng những từ thích hợp để gọi tên tất cả những thứ đó, thử nghĩ xem, tại sao con phải gọi đúng như vậy?

Adam (gợi ý): Dùng từ thích hợp chúng tỏ sự tôn trọng đối với cơ thể chúng ta.



Cha: Đúng. Adam này, con biết là nhiều đứa trẻ (và cả những người lớn) không hiểu cơ thể mình quan trọng đến thế nào, vì vậy họ không chịu chăm sóc, bảo trọng đúng mức. Như thế sinh ra vấn đề gì?

Adam: Họ dễ bị đau ốm hay thương tật...

Cha: Adam này, khi nào con nghe một lời mà con nghĩ có liên quan đến các bộ phận riêng tư của cơ thể chúng ta, hãy nói với cha để chúng ta có thể bàn xem nó có nghĩa là gì, đồng ý chứ?

Adam: Đồng ý.

Cha: Nhiều đứa trẻ dùng những từ bậy bạ để chỉ các bộ phận cơ thể bởi vì chúng không biết từ chính xác để dùng. Còn chúng ta sẽ dùng những từ đúng vì chúng ta biết. Nếu muốn, chúng ta vẫn có thể dùng những từ quen thuộc trong gia đình để chỉ những bộ phận riêng tư và những chức năng của chúng, nhưng không dùng những từ thô lỗ, đồng ý chứ?

Adam: Vâng ạ.

Cha: Bây giờ, Adam này, chúng ta không để cho những người không phải trong gia đình ta thấy hoặc sờ vào những bộ phận riêng tư của chúng ta bởi vì chúng thật đặc biệt. Con hiểu điều đó chứ?

Adam: Con hiểu.

Cha: Adam này, ví dụ như cha, mẹ hay ông bà ôm con, hôn hoặc cầm tay con, con thấy thế nào?



Adam: *Thích lắm ạ .*

Cha: Hẳn là như vậy rồi! Điều đó gọi là va chạm thân mật. Còn khi bạn con vỗ vào lưng con hoặc vòng tay quanh người con và nói “tốt lắm” sau khi con đã ghi được một bàn thắng trong bóng đá, con có thấy dễ chịu không?

Adam: *Có chứ ạ.*

Cha: Đúng vậy. Khi bạn bè, người thân hoặc những người ta yêu mến ôm chúng ta, vỗ vào vai, vào lưng chúng ta hoặc vòng tay quanh người chúng ta, đó là sự va chạm thân mật. Bây giờ để cha hỏi con, có điều gì như là va chạm có ý đồ xấu hay không?

Adam: *Chẳng hạn như ai đó tìm cách sờ vào những bộ phận riêng tư của mình, phải không cha?*

Cha: Đúng thế. Đó là một thứ va chạm có ý đồ xấu. Loại va chạm nào khác có thể là không tốt?

Adam: *Nếu như một người lạ ôm con.*

Cha: Đúng thế, Adam à. Đó là những va chạm có ý đồ xấu. Nếu có ai cố tình làm như vậy, con phải làm gì?

Adam *(gợi ý)* *Con la lớn lên: “Làm ơn đừng chạm vào tôi” rồi chạy ngay đến cha mẹ và kể ngay cho cha mẹ biết chuyện đó.*

Cha: Tốt đấy, Adam à. Con sẽ có hàng ngàn những va chạm tốt từ người nhà, bạn bè và những người yêu con, và có lẽ con sẽ không bao giờ gặp phải người xấu. Nhưng nếu lỡ gặp điều đó, con biết phải làm gì rồi, phải không!



CHƯƠNG 2

CUỘC NÓI CHUYỆN LỚN LÚC CON LÊN TÂM

